

תוכן עניינים:

3.....	תקציר
3.....	סקירה ספרותית
	דיון במושג "מעורבת" 8
	מימד מגדרי 9
11	זוגיות מעורבת בישראל
12	זוגיות מעורבת בין עדתית
16.....	תקשורת
	סדרות דרמה טלוויזיוניות 16
	הסדרה "להיות איתה" 17
19.....	שאלת המחקר
	הדמויות 19
20.....	מתודולוגיה
	1. ניתוח סמיוטי: 20
	2. ניתוח תוכן טקסטואלי 21
23.....	ממצאים
25.....	דיון בממצאים
27.....	סיכום ומסקנות
33.....	ביבליוגרפיה

תקציר

נישואים מעורבים מרתקים מאחר שיצירת זוגיות כזאת נובעת מההבנה שחציית גבולות גזעיים, אתניים-תרבותיים, דתיים או מעמדיים לא רק מעידה על בחירות אישיות, אלא גם מפני שהיא חושפת את היקף הפילוג בחברה ואת הקשרים הבין-קבוצתיים בתוך החברה. לפיכך, נישואים מעורבים נתפסים כאחד המבחנים החשובים ביותר לקביעת המבנה החברתי ולחשיפת הגבולות בחברה (Davis, 1941; Leach, 1967; Mare, 1991; Merton, 1941).

בעבודה זו ארצה לדון בנושא משפחות מעורבות - הגדרתם, את מי הן מאתגרות? איך התחום המגדרי בא לידי ביטוי באמצעותן? ואיך משפחות אלה מיוצגות בסדרת הטלוויזיה "להיות איתה". ברצוני לבדוק האם הדמויות מיוצגות על פי אותם סטריאוטיפים ישנים שהחלו עם העליות המגוונות שעלו לארץ? האם יש שינוי בהתייחסות למוצא האתני בזוגיות? ומהי המציאות של הילדים שנולדו למשפחות מעורבות? האם הם יצרו אב - טיפוס שונה, ישראלי אחר?

סקירה ספרותית

הגדרת זוגיות - זוגיות באדם מתקיימת במגוון רחב מאוד של דרכים. והיא כוללת פעמים רבות אמון בין הצדדים, מגורים משותפים, מחויבות, והקמת משפחה. בניית קשר זוגי היא תהליך הדרגתי המחייב ויתורים כאלה או אחרים מכל אחד מהצדדים, ששיאו הוא הקמת משפחה, בדרך של נישואים או בדרכים אחרות. קשר זוגי מגיע לסיומו בהחלטה של אחד הצדדים לסיימו, או בהסכמה ביניהם על סיום הקשר. כאשר זוגיות הופכת לקשר פורמאלי באמצעות נישואים, פירוקה דורש אף הוא הליך פורמאלי. Giddnes (2005).

זוגיות בין בני זוג כוללת קשר בין 2 אנשים הנבנה בתהליך הדרגתי במגוון רחב מאוד של דרכים. ישנם סוגים מגוונים של זוגיות, ומידת המחויבות והבלעדיות אחד כלפי השני קובעים את סוג הקשר הזוגי. הקמת משפחה והבאת ילדים משותפים/מאומצים (לאמץ את ילדיו של בן/בת הזוג), מחייב צעדים פורמאליים מטעם המדינה ותקף גם בפירוק היחסים הזוגיים.

זוגיות ונישואים מעורבים – ההגדרה לנישואים מעורבים מדברת על איחוד של שני אנשים מגזע או דת שונים. ההגדרה גם מתייחסת לתיאור נישואין של בני זוג בעלי תרבות, מוצא אתני, מורשת לאומית או רקע שונים. נישואין בין עדתיים בישראל לדוגמא לרוב מתייחס ל - נישואין בין אשכנזים (יהודים ממוצא אירופאי) למזרחים (יהודים שמוצאם מארצות אסיה-אפריקה), נישואין בין צברים (ילידי הארץ) לעולים חדשים.

זוגות בנישואים מעורבים ניצבים בפני מחסומים שמרבית הזוגות הנישואים מאותה תרבות לא צריכים להתמודד איתם. נישואים אלה מושפעים לעתים קרובות מגורמים חיצוניים היכולים ליצור דיסוננס וחוסר הסכמה במערכות היחסים. הדבר נובע ממצב בו תרבויות שונות יוצרות התמודדויות הקשורות בשוני של היסודות תרבותיים, המוסריים, האתניים והערכיים המשפיעים על התפיסה בכל הנוגע לפרט, למשפחה ולאורח החיים החברתי. כאשר היסודות הללו פועלים לצד יסודות תרבותיים שונים, כמו בנישואין מעורבים, מתעוררים לעתים קרובות חוסר התאמה, בעיות וחילוקי דעות. הגורמים החיצוניים

הנפוצים ביותר המשפיעים זוגיות מעורבת ונישואין מעורבים, הם הקבלה של המשפחה והחברה בה חיים בני הזוג. לעתים, הסביבה, המשפחות של בני הזוג ואף לעתים בני הזוג עצמם יכולים להציג דחייה, התנגדות, עוינות וחוסר קבלה של בן הזוג. נושאים נוספים הקשורים לבעייתיות מצד המשפחה, כוללים פער בין הדורות באידיאולוגיה וכיצד תיערך החתונה, נושא הקשור למידת המעורבות או אי המעורבות של המסורת בטקס החתונה. נושאים בעייתיים המתעוררים בהמשך כוללים כיצד יגודלו ויחונכו הילדים ומנהגים דתיים שונים. התמודדות עם גזענות ממקורות חיצוניים גם היא נושא נפוץ ומהווה פוטנציאל לקונפליקט.

היתרונות של נישואין מעורבים הם הרבה מעבר למעורבות של שני אנשים הקשורים מבחינה רומנטית זה לזה. נישואין מסוג זה מעניקים מגוון בתוך המערכת המשפחתית, המגביר את התקשורת הפתוחה עבור הפרטים, כך שהם יכולים לטפח ידע מעמיק יותר והשקפות על אנשים בעולם מסביב, למרות שגם ככה כיום רוב המידע נמצא באינטרנט. באמצעות נישואין מעורבים זהויות הזוגות בתרבות וכפרטים מצטלבים, מחזקים את הדימוי העצמי והזהויות שלהם כפרטים נישואין מעורבים מורכבים כיוון שכל אחד מבני הזוג מגיע עם מערכת חוקים שונה. ערכים ומנהגים שונים, תפיסות, דרכי התייחסות לאחרים שונות, והבדלים באסטרטגיות משא ומתן. קבלת ההחלטה לגבי אילו חוקים יהיו בשימוש יכולה להיות מורכבת ועלולה לגרום לאי הבנות, קונפליקטים ואף לקרעים למרות שדפוסי נישואין מבוססים על התנהגות אישית, יש לה חשיבות מאקרו-חברתית רבה, והם מהווים מדד למידת הקרבה בין קבוצות חברתיות. כיוון שההנחה היא כי אנשים מעדיפים להינשא לבני קבוצות חברתיות דומות לשל עצמם מבחינה תרבותית, אתנית ולעתים אף גזעית. שיעור הנישואין בין שתי הקבוצות מהווה בעקיפין מדד למידת הקרבה התרבותית ביניהם.

היקף ותדירות של נישואי תערובת קשורים לאוריינטציה תרבותית, ההתפלגות של ההכנסות וסימני סטאטוס. הקונפליקטים והיותורים של בני זוג מקבוצות שונות מתוך החברה הם במידה מסוימת מובנים מתוך המבנה החברתי אשר סביבם (Merton, 1941).

השימוש במונח נישואי תערובת להגדיר כל נישואים בין שני צדדים מכל סוג של קבוצה שונה, ללא כל אפיון נוסף של הקבוצות המשתתפות, הופך את המושג למילה נרדפת למושג הנישואין עצמו ובכך ניתן יהיה להכחיד את המושג נישואי תערובת. במילים אחרות, יתכנו הבדלים בקבוצות שהצדדים לנישואין משתייכות אליהן אך אם השייכות הקבוצתית - כמו למשל שכונה, מפלגה פוליטית או מועדון חברתי - אינם נחשבים כרלבנטיים לבחירת בן זוג אז מקרה כזה, יחשב לנישואים אך לא לנישואי תערובת. ישנם סוגים מסוימים של נישואים שסוטים מההשתייכות הקבוצתית עד כדי כך שהם נכנסים לקטגוריה מיוחדת.

בחירת בני זוג אם היא נעשית בין הצדדים עצמם או על ידי נציגים בשמם, מובל על ידי תפיסות חברתיות ולפעמים גם על ידי גורמים מסוימים בתוך החברה. כללים אלו כוללים פרמטרים שונים במספר מובנים: בכמות השליטה- רשות, העדפה, היתרים ואיסורים, וגם בסטאטוס החברתי שמקוטלג על ידי קטגוריות כמו קירבה, גזע, מעמד כלכלי ודת. הסנקציות קשורות לכלל דרך מנגנונים שמיישמים את הכללים על החברה והמידה שבה הכללים אפקטיביים.

באירופה של ימי הביניים לא נקבעו נישואין על סמך אהבה מינית ואנשים לא חשבו שהמשפחה היא המקום שבו צריכה האהבה לפרוח. חוסר השוויון בין גבר לאישה היה גורם בלתי נפרד מהמשפחה המסורתית. כאשר גדל השוויון בין גברים לנשים בשנות החמישים בחברות המערביות השתנתה המשפחה אף יותר. במשפחה הסטנדרטית של שנות החמישים עקרת בית במשרה מלאה והבעל מפרנס (Giddens, 2005). מגמות השינוי ניכרות כמעט בכל מקום בעולם המתועש ואינן שונות באופן מהותי מחברה לחברה.

כחלק מהשינוי התפיסתי הזה בעולם המערבי, החלו הנישואים להיות מחוץ להגדרות והנורמות החברתיות שמייצרות זוגיות ותא משפחתי כתא כלכלי